

Dohoda o stabilizácii a pridružení medzi EÚ a Srbskom

PROTOKOL 4

O POZEMNEJ DOPRAVE

ČLÁNOK 1

Cieľ

Cieľom tejto dohody je podpora spolupráce medzi stranami v oblasti pozemnej dopravy, a to najmä v oblasti tranzitnej dopravy, ako aj zabezpečenie toho, aby sa na tento účel doprava medzi územiami a cez územia strán rozvíjala koordinovaným spôsobom tak, že sa ustanovenia tohto dohovoru budú uplatňovať úplne a vo vzájomnej závislosti.

ČLÁNOK 2

Rozsah pôsobnosti

1. Spolupráca sa vzťahuje na pozemnú dopravu, a to najmä na cestnú, železničnú a kombinovanú dopravu, a zahŕňa zodpovedajúcu infraštruktúru.
2. V tejto súvislosti zahŕňa rozsah dohody najmä:
 - dopravnú infraštruktúru na území jednej alebo druhej strany v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie cieľov tohto protokolu,
 - na recipročnom základe prístup na trh v oblasti cestnej dopravy,
 - nevyhnutné právne a správne podporné opatrenia vrátane obchodných, daňových, sociálnych a technických opatrení,
 - spoluprácu pri rozvoji dopravného systému, ktorý vyhovuje potrebám z hľadiska životného prostredia,
 - pravidelnú výmenu informácií o vývoji dopravných politík strán so zvláštnym zreteľom na dopravnú infraštruktúru.

ČLÁNOK 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) tranzitná doprava Spoločenstva: preprava tovaru v tranzite cez územie Srbska smerom do alebo z členského štátu Spoločenstva prepravcom usadeným v Spoločenstve;
- b) tranzitná doprava Srbska: preprava tovaru v tranzite zo Srbska cez územie Spoločenstva a určeného pre tretiu krajinu alebo tovaru z tretej krajiny určeného pre Srbsko prepravcom usadeným v Srbsku;

- c) kombinovaná doprava: preprava tovaru medzi stranami alebo cez ich územie, ak nákladný automobil, príves, alebo náves s ťahačom alebo bez neho, vymeniteľná nadstavba alebo kontajner s dĺžkou 20 stôp alebo viac využívajú cestnú komunikáciu v počiatočnom alebo konečnom úseku jazdy a na inom úseku železnicu alebo vnútrozemskú vodnú cestu alebo námornú dopravu, a ak tento úsek presahuje vzdialenosť 100 km vzdušnou čiarou a tvorí počiatočný alebo konečný úsek jazdy;
- pre počiatočný úsek - medzi bodom, kde sa tovar naloží, a najbližšou vhodnou železničnou stanicou nakládky, alebo – pre konečný úsek - medzi najbližšou železničnou stanicou vykládky a bodom, kde sa tovar vyloží, alebo
 - v okruhu nepresahujúcom 150 km vzdušnou čiarou z vnútrozemského prístavu alebo námorného prístavu nakládky alebo vykládky.

INFRAŠTRUKTÚRA

ČLÁNOK 4

Všeobecné ustanovenia

Zmluvné strany sa dohodli, že prijmú vzájomne koordinované opatrenia na rozvoj multimodálnej dopravnej infraštruktúrnej siete ako dôležitého prostriedku riešenia problémov ovplyvňujúcich prepravu tovaru cez Srbsko predovšetkým na paneurópskych koridoroch VII a X a na železničnom spojení z Belehradu do Vrbnice (hranica s Čiernou Horou), ktoré tvoria časť základnej regionálnej dopravnej siete.

ČLÁNOK 5

Plánovanie

Vytvorenie multimodálnej regionálnej dopravnej siete na území Srbska, ktorá zodpovedá potrebám Srbska a juhovýchodnej európskej oblasti a zahŕňa hlavné cestné komunikácie a železničné trasy, vnútrozemské vodné cesty a iné relevantné súčasti siete, má pre Spoločenstvo a Srbsko mimoriadny význam. Táto sieť bola definovaná v Memorande o porozumení, ktoré sa týka vytvorenia hlavnej siete dopravných infraštruktúr pre juhovýchodnú Európu, ktoré podpísali ministri regiónu a Európska komisia v júni 2004. Vytvorenie siete a výber priorít realizuje riadiaci výbor, ktorý sa skladá z predstaviteľov signatárov.

ČLÁNOK 6

Finančné aspekty

1. Spoločenstvo môže v zmysle článku 116 dohody finančne prispieť na nevyhnutné práce spojené s vytvorením infraštruktúry uvedenej v článku 5. Tento finančný príspevok môže mať formu pôžičky od Európskej investičnej banky alebo akúkoľvek inú formu financovania, ktorá môže poskytnúť doplňujúce zdroje.
2. S cieľom urýchlenia prác Komisia v najvyššej možnej miere podporí používanie dodatočných zdrojov, akými sú vzájomné investície s niektorými členskými štátmi, alebo investície z verejných alebo súkromných fondov.

ŽELEZNIČNÁ A KOMBINOVANÁ DOPRAVA

ČLÁNOK 7

Všeobecné ustanovenia

Strany prijímajú vzájomne koordinované opatrenia nevyhnutné pre rozvoj a podporu železničnej a kombinovanej dopravy ako prostriedku, ktorý zabezpečí, že v budúcnosti bude veľká časť ich vzájomnej, ako aj tranzitnej dopravy cez Srbsko vykonávaná za podmienok, ktoré sú šetrnejšie voči životnému prostrediu.

ČLÁNOK 8

Zvláštne aspekty infraštruktúry

V rámci modernizácie srbských železníc je potrebné podniknúť kroky nevyhnutné na prispôsobenie systému na účely kombinovanej dopravy, a to najmä s osobitným zreteľom na úpravu alebo výstavbu konečných staníc, rozmerov a kapacity tunelov, ktoré si vyžadujú značné investície.

ČLÁNOK 9

Podporné opatrenia

Strany prijímú všetky kroky nevyhnutné na podporu rozvoja kombinovanej dopravy.

Účelom takýchto opatrení je:

- podnietiť užívateľov a odosielateľov tovaru k tomu, aby využívali kombinovanú dopravu,
- dosiahnuť, aby bola kombinovaná doprava schopná konkurovať cestnej doprave, a to najmä prostredníctvom finančnej podpory Spoločenstva alebo Srbska, v súlade s ich právnymi predpismi,
- podnietiť využívanie kombinovanej dopravy na dlhé vzdialenosti a najmä podporiť používanie vymeniteľných nadstavieb, kontajnerov a nesprevádzanej dopravy vo všeobecnosti,
- zlepšiť rýchlosť a spoľahlivosť kombinovanej dopravy, a to najmä:
- zvýšiť frekvencie súprav v súlade s potrebami odosielateľov tovaru a používateľov,
- skrátiť čakanie v konečných staniciach a zvýšiť ich produktivitu,
- vhodným spôsobom odstrániť všetky prekážky na prístupových trasách, a tak zlepšiť prístup ku kombinovanej doprave,
- v prípade potreby harmonizovať hmotnosti, rozmery a technické parametre špecializovaných zariadení, a to najmä s cieľom zaistenia kompatibility rozmerov a podniknúť koordinovanú činnosť zameranú na objednanie a uvedenie takéhoto zariadenia do prevádzky podľa toho, ako si to vyžaduje objem dopravy,
- a vo všeobecnosti podniknúť akékoľvek iné vhodné opatrenia.

ČLÁNOK 10 **Úloha železníc**

V rámci kompetencií štátov alebo železníc strany s ohľadom na prepravu osôb i tovaru odporúčajú, aby ich železnice:

- posilnili spoluprácu vo všetkých oblastiach v dvojstranných, mnohostranných alebo medzinárodných železničných organizáciách s osobitným zreteľom na zlepšenie kvality a bezpečnosti dopravných služieb,
- pokúsili sa o spoločné vytvorenie systému organizácie železníc, aby podnikli odosielateľov tovaru zasielať náklad skôr po železnici ako po cestných komunikáciách, a to hlavne na tranzitné účely, na základe spravodlivej súťaže a pri zachovaní slobodnej voľby používateľov v tejto veci,
- pripravili účasť Srbska v implementácii a budúcom vývoji právnych predpisov Spoločenstva týkajúcich sa rozvoja železníc.

CESTNÁ DOPRAVA

Článok 11 **Všeobecné ustanovenia**

1. Vo vzťahu k vzájomnému prístupu na dopravné trhy sa strany dohodli, predbežne a bez toho, aby to malo vplyv na odsek 2, zachovať existujúcu úpravu vyplývajúcu z dvojstranných dohôd alebo z iných platných medzinárodných dvojstranných nástrojov uzavretých medzi každým členským štátom Spoločenstva a Srbskom alebo v prípade, že takéto dohody alebo nástroje neexistujú, z faktickej situácie v roku 1991.

Do uzavretia dohôd medzi Spoločenstvom a Srbskom o prístupe na trh v oblasti cestnej dopravy podľa článku 12 a cestnej dani, ako sa ustanovuje v článku 13 ods. 2, spolupracuje Srbsko s členskými štátmi na zmenách a doplneniach týchto dvojstranných dohôd s cieľom ich prispôsobenia tomuto protokolu.

2. Strany súhlasia s poskytnutím neobmedzeného prístupu k tranzitnej doprave Spoločenstva cez územie Srbska a k tranzitnej doprave Srbska cez Spoločenstvo s účinnosťou od nadobudnutia platnosti tejto dohody.
3. Ak sa v dôsledku práv poskytnutých v zmysle odseku 2 tranzitná doprava vykonávaná prepravcami Spoločenstva zvýši do takej miery, že môže spôsobiť alebo spôsobuje vážne poškodenie cestnej infraštruktúry a (alebo) plynulosti dopravy na osiach uvedených v článku 5 a ak za tých istých okolností vzniknú problémy na území Spoločenstva blízko srbských hraníc, záležitosť sa postúpi Rade pre stabilizáciu a pridruženie v súlade s článkom 121 tejto dohody. Strany môžu navrhnúť výnimočné dočasné a nediskriminačné opatrenia nevyhnutné na obmedzenie alebo zmiernenie takýchto poškodení.
4. Ak Spoločenstvo prijme predpisy zamerané na zníženie znečistenia spôsobovaného ťažkými nákladnými vozidlami registrovanými v Európskej únii a na zlepšenie bezpečnosti dopravy, uplatňuje sa na ťažké nákladné vozidlá registrované v Srbsku

podobný režim, ktorý im umožní pohyb cez územie Spoločenstva. Rada pre stabilizáciu a pridruženie rozhodne o nevyhnutných zmenách.

5. Strany sa zdržia akéhokoľvek jednostranného konania, ktoré by mohlo viesť k diskriminácii medzi dopravcami alebo vozidlami Spoločenstva a dopravcami alebo vozidlami zo Srbska. Každá zmluvná strana podnikne všetky kroky, ktoré sú nevyhnutné na uľahčenie cestnej dopravy na územie alebo z územia druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 12 ***Prístup na trh***

V rámci svojich vnútorných predpisov sa strany v prvom rade zaväzujú k spolupráci s cieľom nájsť

- spôsoby činnosti, prostredníctvom ktorých je možné podporiť vytvorenie dopravného systému, ktorý spĺňa potreby zmluvných strán a ktorý je na jednej strane kompatibilný s realizáciou vnútorného trhu Spoločenstva a s implementáciou spoločnej dopravnej politiky a na druhej strane s ekonomickou a dopravnou politikou Srbska,
- konečný systém upravujúci na základe recipacity prístup na budúci trh cestnej dopravy medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 13 ***Zdaňovanie, mýta a iné poplatky***

1. Strany uznávajú, že zdaňovanie cestných vozidiel, mýta a iné poplatky musia byť na oboch stranách nediskriminačné.
2. Strany začnú rokovania s cieľom dosiahnutia dohody o cestných daniach hneď, ako to bude možné na základe predpisov prijatých v tejto veci Spoločenstvom. Účelom tejto dohody je najmä zaistiť voľný tok cezhraničnej dopravy, postupne odstraňovať rozdiely v systémoch cestných daní, ktoré strany uplatňujú, a odstrániť deformácie, ktoré v dôsledku takýchto rozdielov vznikajú v hospodárskej súťaži.
3. Do uzavretia rokovaní uvedených v odseku 2 odstránia strany zaobchádzanie, ktoré diskriminuje prepravcov Spoločenstva a Srbska pri výbere daní a poplatkov uplatňovaných na prevádzku a (alebo) vlastníctvo ťažkých nákladných vozidiel, ako aj pri výbere daní alebo poplatkov uplatňovaných na dopravné činnosti na území strán. Srbsko sa zaväzuje oznámiť Európskej komisii, ak o to bude požiadané, výšku daní, mýt a iných poplatkov, ktoré uplatňuje, ako aj spôsoby ich výpočtu.
4. Do uzavretia dohôd uvedených v odseku 2 a v článku 12 podlieha akákoľvek zmena fiškálnych poplatkov, mýt a iných poplatkov vrátane systému ich výberu, uplatniteľná na tranzitnú dopravu Spoločenstva cez Srbsko a navrhnutá po nadobudnutí platnosti tejto dohody, predchádzajúcemu konzultačnému postupu.

ČLÁNOK 14

Hmotnosti a rozmery

1. Srbsko akceptuje, že cestné vozidlá, ktoré spĺňajú normy Spoločenstva týkajúce sa hmotností a rozmerov, môžu v tomto ohľade voľne a bez prekážok jazdiť po trasách podľa článku 5. Počas šiestich mesiacov od nadobudnutia platnosti tejto dohody, cestné vozidlá, ktoré nespĺňajú platné normy Srbska, môžu podliehať osobitnému nediskriminačnému poplatku, ktorý vyjadruje škodu spôsobenú dodatočným zaťažením nápravy.
2. Srbsko sa bude snažiť o harmonizáciu svojich platných predpisov a noriem, ktoré sa týkajú stavby cestných komunikácií s právnymi predpismi platnými v Spoločenstve do konca piateho roka od nadobudnutia platnosti tejto dohody a podnikne výrazné úsilie zamerané na zlepšenie existujúcich trás podľa článku 5 v súlade s týmito novými predpismi a normami v rámci navrhutej lehoty a v súlade so svojimi finančnými možnosťami.

ČLÁNOK 15

Životné prostredie

1. Strany sa s cieľom ochrániť životné prostredie snažia zaviesť normy týkajúce sa plyných a tuhých emisií a úrovni hluku pre ťažké nákladné vozidlá, čím sa zaisťujú vysoký stupeň ochrany životného prostredia.
2. S cieľom poskytovať odvetviu jasné informácie a nabádať ku koordinovanému výskumu, plánovaniu a výrobe, je nutné vyhýbať sa osobitným vnútroštátnym normám v tejto oblasti.
3. Vozidlá spĺňajúce normy ustanovené v medzinárodných dohodách, ktoré sa tiež týkajú životného prostredia, možno bez ďalších obmedzení prevádzkovať na území strán.
4. Na účely zavedenia nových noriem strany spolupracujú, aby dosiahli uvedené ciele.

ČLÁNOK 16

Sociálne hľadiská

1. Srbsko harmonizuje svoje právne predpisy týkajúce sa odbornej prípravy osôb pracujúcich v oblasti cestnej nákladnej dopravy, a to najmä s ohľadom na prepravu nebezpečného tovaru, s normami ES.
2. Srbsko, ako jedna zo zmluvných strán Európskej dohody o práci osádok v medzinárodnej cestnej doprave (ERTA), a Spoločenstvo koordinujú v maximálnej možnej miere svoje politiky týkajúce sa času jazdy, prestávok a oddychov pre vodičov a zloženia osádok s ohľadom na ďalší vývoj sociálnych právnych predpisov v tejto oblasti.
3. Strany spolupracujú s ohľadom na implementáciu a presadzovanie sociálnych právnych predpisov v oblasti cestnej dopravy.

4. Strany zaisťujú súlad svojich príslušných právnych predpisov upravujúcich prístup k povoleniu prevádzkovateľa cestnej nákladnej dopravy s ohľadom na vzájomné uznávanie.

ČLÁNOK 17

Ustanovenia týkajúce sa dopravy

1. Strany sa delia o svoje skúsenosti a snažia sa o harmonizáciu svojich právnych predpisov, aby sa zlepšil tok a bezpečnosť dopravy počas dopravných špičiek (víkendy, štátne sviatky a dni pracovného pokoja, turistická sezóna).
2. Strany vo všeobecnosti podporujú zavedenie, rozvoj a koordináciu cestného dopravného informačného systému.
3. Strany sa snažia o harmonizáciu svojich právnych predpisov týkajúcich sa prepravy tovaru, ktorý podlieha skaze, živých zvierat a nebezpečných látok.
4. Strany sa taktiež snažia harmonizovať technickú pomoc poskytovanú vodičom, šírenie dôležitých informácií o doprave a iných informácií, ktoré sú dôležité pre turistov, ako aj núdzové služby vrátane záchranných služieb.

ČLÁNOK 18

Bezpečnosť cestnej premávky

1. Srbsko harmonizuje svoje právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti cestnej premávky s ohľadom na prepravu nebezpečného tovaru do Spoločenstva do konca tretieho roka po nadobudnutí platnosti tejto dohody.
2. Srbsko, ako jedna zo zmluvných strán Európskej dohody o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečného tovaru (ADR), a Spoločenstvo koordinujú v maximálnej možnej miere svoje politiky týkajúce sa prepravy nebezpečného tovaru.
3. Strany spolupracujú s ohľadom na vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov upravujúcich bezpečnosť cestnej premávky, najmä pokiaľ ide o vodičské preukazy a opatrenia zamerané na zníženie dopravných nehôd.

ZJEDNODUŠENIE FORMALÍT

ČLÁNOK 19

Zjednodušenie formalít

1. Strany súhlasia so zjednodušením dvojstranného a tranzitného toku železničnej a cestnej prepravy tovaru.
2. Strany súhlasia so začatím rokovaní s cieľom uzatvoriť dohodu o zjednodušení kontroly a formalít týkajúcich sa prepravy tovaru.
3. Strany súhlasia s uskutočnením spoločných opatrení v potrebnom rozsahu a s podporou prijatia ďalších zjednodušujúcich opatrení.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 20

Rozšírenie rozsahu pôsobnosti

Ak jedna zo strán na základe skúseností pri uplatňovaní tohto protokolu usúdi, že iné opatrenia, ktoré nespadajú do rozsahu tohto protokolu, sú v záujme koordinovanej európskej dopravnej politiky a mohli by najmä pomôcť riešiť problémy tranzitnej dopravy, predloží v tejto súvislosti návrh druhej strane.

ČLÁNOK 21

Vykonávanie

1. Spolupráca medzi stranami sa realizuje v rámci osobitného podvýboru, ktorý sa zriadi v súlade s článkom 123 tejto dohody.
2. Tento podvýbor najmä:
 - a) vypracúva plány spolupráce v oblasti železničnej a kombinovanej dopravy, výskumu v oblasti dopravy a životného prostredia,
 - b) analyzuje uplatňovanie rozhodnutí obsiahnutých v tomto protokole a odporúča Výboru pre stabilizáciu a pridruženie vhodné riešenia akýchkoľvek možných problémov,
 - c) dva roky po nadobudnutí platnosti tejto dohody vykoná hodnotenie situácie pokiaľ ide o zlepšenie infraštruktúry a dosahy vyplývajúce z voľného tranzitu,
 - d) koordinuje monitorovanie, prognózy a iné štatistiky týkajúce sa medzinárodnej dopravy a najmä tranzitnej dopravy.

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE

1. Spoločenstvo a Srbsko berú na vedomie, že úrovne plynných emisií a hluku, ktoré sú v súčasnosti schválené na účely homologizácie ťažkých nákladných vozidiel od 9. 11. 2006¹⁰⁸ sú tieto¹⁰⁹:

Limitné hodnoty namerané v Európskej skúške so stálym jazdným cyklom (European Steady Cycle, ESC) a v Európskej skúške s jazdným cyklom závislým na zaťažení (European Load Response, ELR):

		<i>Hmotnosť oxidu uhoľnatého</i>	<i>Hmotnosť uhľovodíkov</i>	<i>Hmotnosť oxidu dusíka</i>	<i>Hmotnosť častíc</i>	<i>Dym</i>
		(CO) g/kWh	(HC) g/kWh	(NOx) g/kWh	(PT) g/kWh	m ⁻¹
Riadok B1	Euro IV	1,5	0,46	3,5	0,02	0,5

Limitné hodnoty namerané v Európskej skúške s nestálym jazdným cyklom (European Transient Cycle, ETC):

		<i>Hmotnosť oxidu uhoľnatého</i>	<i>Hmotnosť bezmetánových uhľovodíkov</i>	<i>Hmotnosť metánu</i>	<i>Hmotnosť oxidu dusíka</i>	<i>Hmotnosť častíc</i>
		(CO) g/kWh	(NMHC) g/kWh	(CH4) (a) g/kWh	(NOx) g/kWh	(PT) (b) g/kWh
Riadok B1	Euro IV	4,0	0,55	1,1	3,5	0,03

- a) Len motory na zemný plyn.
- b) Neuplatňuje sa na plynové motory.
2. Srbsko a Spoločenstvo v budúcnosti podporia zníženie emisií motorových vozidiel prostredníctvom používania takej technológie na kontrolu emisií, ktorá zodpovedá súčasnému stavu vývoja, a zlepšenej kvality motorových palív.

¹⁰⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/55/ES z 28. septembra 2005 o aproximácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na opatrenia, ktoré sa majú prijať proti emisiám plynných a tuhých znečisťujúcich látok zo vznetrových motorov určených na používanie vo vozidlách a proti emisiám plynných znečisťujúcich látok zo zážihových motorov poháňaných zemným plynom alebo skvapalneným ropným plynom, určených na používanie vo vozidlách (Ú. v. EÚ L 275, 20.10.2005, s. 1).

¹⁰⁹ Tieto limitné hodnoty sa budú aktualizovať ako predpokladajú príslušné smernice a podľa ich prípadných budúcich revízií.